

Третім напрямом самостійної роботи з аудіювання є *перегляд фільмів мовою оригіналу* з подальшим виконанням завдань та обговоренням. Тематика обраних фільмів відповідає матеріалу підручника для кращого засвоєння студентами лексичного матеріалу та розвитку комунікативної компетенції. Користь перегляду фільмів для вдосконалення навичок аудіювання полягає в тому, що вони містять як буденну так і складнішу, стилістично-забарвлену лексику, відображаючи культуру країн, мова яких вивчається, а також ознайомлюючи студентів із побутом, історичними та культурним реаліями середовища, у якому відбувається дія фільму. Серед завдань до фільмів зазвичай використовуються такі:

- ідентифікуйте головних героїв відповідно до фото;
- ідентифікуйте героїв відповідно до їхніх висловлювань;
- охарактеризуйте головних героїв;
- встановіть хронологію подій фільму;
- поясніть значення запропонованих слів та виразів, надайте речення з фільму, у яких їх використано;
- поясніть символічне зображення окремих явищ у фільмі;
- висловіть свою думку з приводу вчинків головних героїв тощо.

Висновки. Отже, сьогодні у вищій освіті зростає значення самостійної роботи студентів з огляду на положення Болонської угоди, відповідні зміни у системі вітчизняної освіти та все вищі вимоги до рівня підготовки майбутніх фахівців. Оволодіння навичками та вміннями аудіювання є невід'ємною складовою загальної мовленнєвої компетентності студентів мовних спеціальностей. Вирішенню цього завдання сприятиме ефективна організація самостійної роботи студентів з вдосконалення навичок аудіювання, що базуватиметься на низці наукових підходів, виборі форм, методів та засобів навчання, відборі матеріалів згідно обґрунтованих критеріїв та вимог до аудиторних текстів для студентів другого курсу. В сучасних умовах, організація позааудиторної навчальної діяльності студентів неможлива без застосування Інтернет-технологій та електронних навчальних платформ, тому результативність самостійної роботи великою мірою залежить від методичної грамотності викладача, його вміння доцільно застосовувати наявні ресурси, стимулювати пізнавальний інтерес студентів тачасно контролювати виконання завдань.

Перспективами подальших пошуків у цьому напрямку ми вважаємо вивчення труднощів, що виникають у студентів під час самостійного аудіювання, та розробку комплексу вправ, спрямованих на більш ефективний розвиток окремих механізмів аудіювання.

Література:

1. Жуковський В. М. Роль самостійної роботи студентів першого курсу у процесі формування професійної мовленнєвої компетентності під час підготовки бакалаврів мовних спеціальностей / В. М. Жуковський, К. В. Сімак // Наукові записки. Серія «Філологічна». – Острого: Вид-во Національного університету «Острозька академія», 2016. – Вип. 60. – С. 141–144.
2. Задорожна І. П. Організація самостійної роботи майбутніх учителів з оволодіння англомовною компетентністю в аудіюванні / І. П. Задорожна // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Педагогіка. – 2013. – № 1. – С. 89–96.
3. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах / [Л. С. Панова, І. Ф. Андрійко, С. В. Тезікова та ін.]. – К.: ВЦ «Академія», 2010. – 328 с.
4. Оргинський В. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. Л. Оргинський – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с. – С. 249.
5. Програма з англійської мови для університетів / інститутів (п'ятирічний курс навчання): Проект / С. Ю. Ніколаєва, М. І. Соловей, Ю. В. Головач та ін.; під кер. С. Ю. Ніколаєвої, М. І. Солов'я. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2001. – 245 с.
6. Рівні володіння іноземною мовою відповідно до Рекомендацій Ради Європи (РРЕ) і українська інтерпретація цих рівнів [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.umsa.edu.ua/scale.pdf
7. Робоча програма з навчальної дисципліни «Англійська мова» для студентів за напрямом підготовки Філологія, спеціальність Мова та література (англійська, німецька/французька). – Острого, 2016. – 13 с.
8. Тарнопольський О. Б. Методика навчання іноземної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти: навч. посіб. / О. Б. Тарнопольський. – К.: Фірма «ІНККОС», 2006. – 248 с.
9. Great Lives BBC Podcast [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.bbc.co.uk/programmes/b006qxs/episodes/downloads>

УДК 811. 161. 1'373.23

С. А. Падура,

Дніпропетровський Національний університет ім. Олеса Гончара, м. Дніпро

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМЫ ИССЛЕДОВАНИЯ СТРУКТУРЫ И КОГНИТИВНОЙ СЕМАНТИКИ НАИМЕНОВАНИЙ ТВОРЧЕСКИХ КОЛЛЕКТИВОВ В СОВРЕМЕННОМ АНТРОПОНИМИКОНЕ

Статья посвящена проблеме исследования наименований творческих коллективов в современном антропонимиконе на материале русского языка. В частности рассматриваются вопросы, связанные со структурно-семантическим строем указанных наименований. Приводятся различные примеры названий творческих коллективов, которые иллюстрируют высказанные теоретические предположения. Сделаны некоторые выводы о перспективах исследований изучаемых лексических единиц. Теоретическая база данной статьи представлена научными работами, посвященными антропонимам, их структуре, семантике, лексикографическому оформлению и функционированию в русском языке. Актуальность исследования обусловлена необходимостью проведения дополнительных исследований названий творческих коллективов, отсутствием их комплексного описания. Новизна исследования состоит в определении перспектив изучения названий творческих коллективов с точки зрения когнитивной семантики, детальном анализе работ, посвященных названиям в русском языке, и комплексном описании структурных и семантических особенностей наименований творческих коллективов. Цель данной статьи – проанализировать основные работы по антропонимике, в частности исследования, связанные с рассмотрением структурно-семантических особенностей наименований творческих коллективов, определить дальнейшие перспективы изучения указанных лексем.

Ключевые слова: когнитивная семантика, номинант, антропоним, наименование творческих коллективов, структурные особенности.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ СТРУКТУРИ І КОГНІТИВНОЇ СЕМАНТИКИ НАЙМЕНУВАНЬ ТВОРЧИХ КОЛЕКТИВІВ У СУЧАСНОМУ АНТРОПОНІМІКОНІ

Стаття присвячена проблемі дослідження найменувань творчих колективів у сучасному антропоніміконі на матеріалі російської мови. Зокрема розглядаються питання, пов'язані зі структурно-семантичними строем вказаних найменувань. Приведено різноманітні приклади назв творчих колективів, що ілюструють запропоновані теоретичні припущення. Зроблені деякі висновки про перспективи досліджень лексичних одиниць, що вивчаються. Теоретична база даної статті представлена науковими роботами, присвяченими антропонімам, їх структурі, семантиці, лексикографічному оформленню та функціонуванню у російській мові. Новизна дослідження полягає в визначенні перспектив вивчення назв творчих колективів з точки зору когнітивної семантики, детальному аналізі робіт, присвячених назвам у російській мові, та комплексному описі структурних та семантичних особливостей найменувань творчих колективів. Актуальність дослідження обумовлюється необхідністю проведення додаткових досліджень назв творчих колективів, відсутністю їх комплексного опису. Мета даної статті – проаналізувати основні роботи по антропоніміці, зокрема дослідження, пов'язані з розглядом структурно-семантичних особливостей найменувань творчих колективів, визначити подальші перспективи вивчення зазначених лексем.

Ключові слова: когнітивна семантика, номінант, антропонім, найменування творчих колективів, структурні особливості.

THE PROBLEM OF THE RESEARCH OF STRUCTURE AND COGNITIVE SEMANTIC OF THE CREATIVE GROUPS NAMES IN THE MODERN ANTHROPONIMICONE

The article deals with a problem of the research of creative groups names in the modern anthroponimicone on the material of the Russian language. Particularly in the article issues, connected with the structural-semantic peculiarities of the lexemes under research are considered. Different examples of the names of various creative groups are presented to illustrate some theoretical suggestions. The problem considered in this article has to do with the development of semantic description and identifying of the structural peculiarities of different names of creative groups. Theoretical basis of the present study is based on scientific papers, connected with anthroponyms, their structure, semantics, lexicographic registration and functioning in the Russian language. The novelty of the study is in determination of the prospects of the research of creative groups names in terms of cognitive semantics, detailed analysis of the works dealt with the names in the Russian language, and a comprehensive description of the structural and semantic features of the names of creative collectives. Urgency of the research is in attempts to hold necessary additional investigations of the creative groups names that having not been investigated yet as well as its relevance resulted from the lack of a comprehensive description of names of creative groups. The aims and objectives are to analyze the main works on anthroponyms, studies related to the consideration of the structural and semantic features of the names of creative groups, to determine the future prospects of the research of names of creative groups.

Key-words: cognitive semantics, nominant, anthroponym, name of creative groups, structural peculiarities.

Вопрос о структуре, семантике, функционировании в речи антропонимов до сих пор остается одним из наиболее дискуссионных в современной лингвистике, так как соответствующие коммуникативные единицы кроме собственно лексического значения имеют также экстралингвистическую составляющую, связанную с историей, культурой, социальной жизнью человека. Согласно словарю лингвистических терминов, антропонимика – раздел ономастики, изучающий антропонимы – собственные именованные людей: имена личные, патронимы (отчества или иные именованные по отцу), фамилии, родовые имена, прозвища, псевдонимы (индивидуальные или групповые), криптонимы (скрываемые имена) [10]. Перечисленным в данном определении лексическим единицам посвящено значительное количество специальных исследований, фокусирующихся, в основном, на их сравнительно-сопоставительном аспекте, функционировании в политическом, экономическом, мас-медийных дискурсах разных языков, структуре и семантических особенностях и т.п.

Чрезвычайный интерес в этом плане представляют наименования творческих коллективов – довольно обширное множество антропонимов, не подвергавшееся ранее комплексным исследованиям и являющееся объектом изучения довольно небольшого количества научных работ, которые, как правило, лишь частично рассматривают тот или иной аспект указанных номинантов. Таким образом, актуальность темы данного исследования заключается в восполнении соответствующих пробелов, требующих описания и структурирования такого рода лексических единиц. В связи с этим, цель данной статьи – проанализировать основные работы по антропонимике, в частности исследования, связанные с рассмотрением структурно-семантических особенностей наименований творческих коллективов, определить дальнейшие перспективы изучения указанных лексем.

Поставленная цель определила характер следующих решаемых в настоящей статье задач: осуществить анализ основных современных научных исследований по антропонимике; отметить круг проблем, рассматриваемых лингвистами в антропонимиконе; определить, какие вопросы, связанные с наименованием творческих коллективов, уже решены в современной лингвистике, в частности – в русистике, а какие требуют более подробного изучения.

Материалом предложенного исследования являются различные наименования творческих коллективов, в частности ансамблей, танцевальных и вокальных коллективов: *Новый стиль* (танцевальный коллектив), *Ногу свело* (российская рок-группа), *Унесенные ветром* (российская поп-группа), *Стрекоза* (актерский коллектив детского музыкального театра), *Аквариум* (российская рок-группа) и т.п.

Теоретическая база данной статьи представлена научными работами, посвященными антропонимам, их структуре, семантике, лексикографическому оформлению и функционированию в русском языке.

Основные вопросы русской антропонимики, рассматриваемые учеными, освещены в научных работах следующих лингвистов: В. А. Никонова [8], В. Д. Бондалетова [5], А. В. Суперанской [11].

На современном этапе развития антропонимики как науки, исследования в этой области проводятся по следующим направлениям: история возникновения русских антропонимов (И. В. Арнольд, Л. Г. Шеремет [2, с. 8–16]; Н. Д. Арутюнова [3, с. 304–357]; В. А. Никонов [8, с. 243–248]); состояние русской антропонимики на сегодняшний день (Э. М. Березовская [4, с. 28–145]; Л. И. Василевская [6, с. 129–145]; А. А. Введенская, Н. П. Колесников [7, с. 50–76]; А. В. Суперанская [11, с. 112–300]); прикладные вопросы антропонимики (С. С. Аксенов [1, с. 148–201]; А. Р. Ярмухаметова [12, с. 146–148]).

По А. Р. Ярмухаметовой, существующие в антропонимике теории именования можно объединить в три основные – социальную, эмоциональную и звуковую, опирающиеся на следующие постулаты: 1) социальная теория гласит, что имя есть сгусток социальной информации о своем носителе: происхождении, национальности, вероисповедании и т.д., социальных и культурных предпосылок; 2) эмоциональная теория рассматривает имя в качестве эмоционального раздражителя; 3) в русле звуковой теории имени центром восприятия становится его акустический образ, формирующий благозвучие / неблагозвучие имени [12; с. 146]. Названные теории, по нашему мнению, применимы и к наименованиям творческих коллективов, которые также в той или иной мере содержат информацию о тех, кто входит в данный коллектив, определенную

эмоциональную нагрузку и, скорее всего, при выборе названия для, скажем, танцевального коллектива учитывается тот факт, как это наименование будет звучать, как его будут воспринимать зрители и т.п.

Анализируя теоретическую литературу по указанной проблематике, приходим к выводу, что нет единой точки зрения среди лингвистов и относительно лексического содержания наименований. Номинанты рассматривают как: «семантически пустой знак» [3, с. 90–91]; «идентифицирующее слово, являющееся своего рода сигналом, вызывающим у собеседника субъективное представление» [11, с. 117]; «слова, не заключающие в себе понятий и значений, они представляют собой только различающий знак» [2, с. 8–16]. К проблеме семантики названий также обращено внимание многих ученых. Согласно ряду ученых, любое наименование имеет ассоциативную семантику, обладает возможностью приобретать более емкое значение, чем имя нарицательное (Л. И. Василевская [6, с. 129–145]; А. А. Введенская, Н. П. Колесников [7, с. 54–55]; В. А. Никонов [8, с. 245]); каждая из языковых единиц имеет свою семантику: наиболее элементарна семантика морфем, она осознаётся в составе включающих их слов, семантика слова более информативна и неоднородна [8, с. 243–248] и т. п. В современной лингвистике довольно подробно описаны различные группы наименований, типа названия животных, растений, улиц, городов, брендов и т.п. И, при осуществлении анализа выбранного фактического материала, одной из главных целей указанных работ было обнаружение семантических особенностей исследуемых лексических единиц, выделение их общих и дифференциальных признаков, а в научных трудах, посвященных сравнительному и сопоставительному анализу лексем – еще и определение того, насколько они универсальны и, в то же время, специфичны во многих языках. Рассматривались, в основном, особенности объединения номинантов в семантическую группу, поле или парадигму базируется на их тесной взаимосвязи и зависимости одного элемента от другого в содержательном плане, т.е. на основе какой-либо связи между обозначаемыми ими понятиями [13; 14, с. 43–51]. По Н. Д. Арутюновой, слова группируются в сознании говорящих в семантические поля на основе принадлежности к одной области логических понятий их референтов, или связи понятий, которые выражаются словами и которые выражают связи предметов и явлений действительности. Каждое слово языка входит в определенное семантическое поле, причем чаще всего вследствие своей многозначности не только в одно. Индивидуальная семантика слова раскрывается через его противопоставление другим членам поля, в содержательном плане каждое слово зависит от всего состава поля близких по смыслу слов [3, с. 314]. В нашем исследовании, антропонимы, в частности наименования творческих коллективов рассматриваются с точки зрения когнитивной семантики, так как с помощью традиционной семантики не всегда можно объяснить возникновение тех или иных названий. Довольно часто смысл наименования нужно в первую очередь соотносить с понятиями, которые находятся в сознании человека, с индивидуальным пониманием названия, ассоциациями, которые возникают, когда человек слышит какое-то название:

Агата Кристи – автор детективной прозы, психологических романов;

Адаптация – приспособление к чему-то, упрощение чего-то;

Аляска – самый большой по территории штат США с суровыми зимами, значит «золотой лихорадкой» и т.п.

Наименование творческого коллектива должно быть ярким, запоминающимся, чтобы слушатель заинтересовался его происхождением, и, кроме того, обратил внимание на творчество коллектива. Так, название музыкальной группы *ДДТ* вызвало оживленное обсуждение на форуме (<http://mabil.ca/f.php?gid=1&fid=33&tid=3767&go=vm&st=0>) возникновения такого наименования и расшифровки этой аббревиатуры. Были предложены самые разные варианты, вплоть до следующих: Дом Детского Творчества, Дураки из Дома Техники, Детский Драматический Театр и т.п., даже высказано предположение, что название группы происходит от химического вещества Дихлор Дифенил Трихлорэтан.

Кроме того, систему наименований творческих коллективов можно назвать открытой, так как она все время пополняется новыми составляющими даже в рамках одного языка. В связи с этим, перспективу исследования указанных лексических единиц мы усматриваем в возможности анализа различных наименований творческих коллективов с точки зрения когнитивной семантики и необходимости выделения и аргументации каких-то общих тенденций, имеющих место при выборе названия для творческого коллектива.

Согласно словарям лингвистических терминов, когнитивная семантика – научное направление, возникшее в среде лингвистов, ориентированных на сотрудничество с представителями когнитивной психологии. Предмет, который конструирует для себя когнитивная семантика – отношения между языковыми смыслами в том модусе, в котором они существуют в психических мирах говорящих индивидов. В отличие от обычной лингвистической семантики, когнитивная семантика считает разрешенным к постановке вопрос о том, почему те или иные смыслы выражаются так, а не иначе, почему система языка содержит те или иные регулярности или запреты и т. п. и тем самым стремится объяснить особенности языковых феноменов, исходя из внеязыковых закономерностей – преимущественно психологических и социокультурных [10; 13]. Интерес к когнитивистике – состоит в том, что эта наука вскрывает нераскрытые детали смысла и выходит в нейронауки. Перспективным, поэтому, мы считаем исследование наименований творческих коллективов именно в рамках когнитивной семантики, так как соответствующие названия могут быть подвергнуты тщательному анализу и более подробно описанию, как правило, при рассмотрении не только их лингвистической составляющей, но и экстралингвистической, в частности связанной с восприятием этих наименований в психологическом и социокультурном плане.

Достаточно перспективным является и изучение структурных особенностей такого рода наименований, так как они характеризуются чрезвычайным разнообразием способов их построения и до сих пор остаются неизученными в этом плане. Наименования творческих коллективов могут состоять как из одного слова – *Капельки, Калинка, Блестящие*, так и включать в свой состав несколько лексем – *Руки вверх, Чай вдвоем, Время и Стекло* (в основе наименования лежит омофония: время истекло), *Гости из будущего*, аббревиатуры, или же все название состоит из аббревиатуры – *ТИТР, ФЕЯ, Н.О.М., ПТВП*.

Таким образом, исследование структурных особенностей и когнитивной семантики наименований творческих коллективов является достаточно перспективным, так как оно связано с решением теоретических и методологических вопросов когнитивной лингвистики, изучением взаимодействия языка и культуры в когнитивном аспекте, обнаружением связи когнитивной лингвистики с другими науками. Практическая значимость такого исследования состоит в использовании его результатов как в дальнейших изысканиях в сфере когнитивной лингвистики, так и в учебном процессе, в курсах лекций по стилистике, лексикологии русского языка. Указанные антропонимы высокочастотны, функционально значимы, дальнейшее изучение их структурно-семантических особенностей и сферы функционирования представляется нам чрезвычайно актуальным.

Литература:

1. Аксенов С. С. Семантический аспект теории имени собственного / С. С. Аксенов. – Кривой Рог, 1990. – 205 с.

2. Арнольд И. В. Типы сем и структура лексического значения личных имен / И. В. Арнольд, Л. Г. Шермет // Лексическое значение в системе языка и в тексте. Волгоград, 1985. – С. 8–16.
3. Арутюнова Н. Д. Номинация и текст / Н. Д. Арутюнова // Языковая номинация. Виды наименований. – М., 1977. – С. 304–357.
4. Березовская Э. М. Специфика знаковой структуры имен собственных / Э. М. Березовская. – М., 1974. – 167 с.
5. Бондалетов В. Д. Русская ономастика: Учеб. пособие / В. Д. Бондалетов. – М.: Просвещение, 1983. – 224 с.
6. Василевская Л. И. Синтаксические возможности имени собственного / Л. И. Василевская // Проблемы структурной лингвистики. – М., 1981. – С. 129–145.
7. Введенская А. А. От собственных имен к нарицательным / А. А. Введенская, Н. П. Колесников. – М., 1984. – 115 с.
8. Никонов В. А. Пути топонимического исследования / В. А. Никонов // Принципы топонимики. М., 1964. – С. 243–248.
9. Ожегов С. И. Толковый словарь русского языка / С. И. Ожегов, Н. Ю. Шведова. – 3-е изд. – М.: Азъ, 1996. – 734 с.
10. Словарь-справочник лингвистических терминов. – Электронный ресурс. – Режим доступа : <http://dic.academic.ru/dic.nsf/lingvistic/> / Суперанская А. В. Общая теория имени собственного / А. В. Суперанская. – М.: Наука, 1973. – 367 с.
11. Ярмухаметова А. Р. Этапы становления русского и французского именников: сопоставительный анализ / А. Р. Ярмухаметова // Вестник Челябинского государственного университета. Филология. Искусствоведение. – 2012. – № 17 (271). – С. 146–148
12. Dictionary of linguistics and phonetics / David Crystal. – Blackwell publishing, 2008. – 555 p.
13. Felecan O. Name and Naming: Synchronic and Diachronic Perspectives / O. Felecan. – 2012. – Electronic resource. – Access : https://books.google.ru/books?id=FT8sBwAAQBAJ&dq=antroponyms+in+semantic+fields&hl=ru&source=gbs_navlinks_s
14. Frolova O. Ye. Biblical names in proverbs / O. Ye. Frolova // Problems of Onomastics. – 2010. – № 2 (9). – P. 41–52

УДК 821.161.2-31

У. П. Паньків,

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, м. Дрогобич

«ЖІНОЧЕ ПИСЬМО» У РОМАНІ МАРІЇ МАТІОС «ЧОТИРИ ПОРИ ЖИТТЯ»

У статті проаналізовано особливості «жіночого письма» в українській літературі, вивчено проблему екзистенції жінки в романі Марії Матіос «Чотири пори життя». Дослідження поетики творчості письменниці дало можливість встановити, що проза М. Матіос вирізняється рисами «жіночого письма». В дослідженні охарактеризовано причини трагічної невлаштованості буття жінки, виокремлено специфіку феміної екзистенції.

Ключові слова: жіноче письмо, екзистенція, феміноцентризм, інтертекст, колаж.

«ЖЕНСКОЕ ПИСЬМО» В РОМАНЕ МАРИИ МАТИОС «ЧЕТЫРЕ ВРЕМЕНИ ЖИЗНИ»

В статье анализируются особенности «женского письма» в украинской литературе, исследована проблема экзистенции женщины в романе Марии Матиос «Четыре времени жизни». Исследование поэтики творчества писательницы позволило установить, что проза М. Матиос отличается чертами «женского письма». В исследовании охарактеризованы причины трагической неустроенности бытия женщины, выделена специфика феминной экзистенции.

Ключевые слова: женское письмо, экзистенция, феминизм, интертекст, коллаж.

«WOMAN'S WRITING» IN MARIA MATIOS' NOVEL «FOUR SEASONS OF LIFE»

The article focuses on the peculiarities of «woman's writing» in the Ukrainian literature. The problem of woman's existence in Maria Matios' novel «Four Seasons of Life» has been investigated. The author's prose is distinguished by features of «woman's writing»: interest to the woman's ego; using of such literary genres as diary, confession, psychological exploration, anthem, ode; presence of the authorial comments; narration in the first person etc. The shining example of this writing is philosophical and psychological novel «Four Seasons of Life», that includes four woman's individual stories. But the titles of the chapters combine them into the integral composition representing one day of the woman's life. The author is in search of understanding the causes of tragic woman's unsettled being. The specifics of woman's existence are marked by the variety of symbolic expressions: beloved woman, woman-keeper, woman-victim, lonely woman.

Key words: woman's writing, existence, feminocentrism, intertext, collage.

Теорія «жіночого письма» була започаткована в працях французьких філософів Елен Сіксу, Юлії Кристєвої, Лей Ірігерей в 70-х роках ХХ ст. В українській літературній критиці цьому питанню присвячені праці Соломії Павличко, Тамари Гундорової, Віри Агеєвої, Ніли Зборовської, Людмили Таран, Тетяни Тебешевської.

Насьогодні не існує однозначної думки щодо визначення та розуміння «жіночого письма». Цей термін найчастіше розглядається поряд з терміном «жіноча проза», «жіноча література». Софія Філоненко застерігає, що не слід ототожнювати поняття «жіноче письмо» з поняттям «жіноча література»: перше стосується феномена текстуальності, тобто суто словесної тканини літературного твору; друге – художнього твору в цілому, включно з уявним художнім світом, тобто «мікро» і «макрообразами» [9, с. 15]. Тоді як Тетяна Землякова вважає, що поняття жіночого письма є в однаковій мірі як наслідком теоретичних концепцій, так і результатом розвитку певної літературної практики. Жіноче письмо є експериментальною практикою, яка намагається описати (вписати) жіночість. Це письмо, яке (у патріархальному світі) ще не послуговується якоюсь певною зафіксованою власною мовою; сукупність мовних та поетичних засобів та прийомів, які покликані артикулювати на письмі специфічно жіночий досвід, маргіналізований або зігнорований у літературі. Головне, ця літературна практика не виходить за межі феміністичного руху і саме у ньому жіноча відмінність може знайти своє творче втілення [2].

Зауважимо, що Н. Зборовська увиразнює наступні параметри «жіночого письма»: відверта розмова про своє тіло і сексуальність, що поставили основою автобіографічного сюжету; рефлексії особистого досвіду жінки в контексті досвіду жіночого життя; свідоме і несвідоме протистояння жіночого приватного світу світу чоловічому, жіночої творчої особистості – чоловічій творчій особистості; сам стиль письма – замість наративної послідовності подій реалізується афективна історія, тобто емоційна послідовність подій тощо [1, с. 6].

Окреслені дослідження здійснено в контексті аналізу текстів авторів жіночої прози Галини Гордасевич, Оксани Забужко, Євгенії Кононенко, Софії Майданської, Тани Малярчук, Марії Матіос, Галини Пагутяк та багатьох інших, котрі в своїх творах торкаються питання становлення та місця жінки в суспільстві, в сім'ї, в державі. Попри численні та масштабні публікації, присвячені творчості цих письменниць, **актуальним** постає вивчення «жіночого письма» у творчості Марії Матіос загалом та аналіз й інтерпретація проблеми екзистенції жінки в її романі «Чотири пори життя» зокрема.

Об'єктом дослідження є художні особливості екзистенційної прози Марії Матіос.